

ע"פ 6542/16 - איתמר קדושי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 6542/16

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער: איתמר קדושי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 6.7.2016, בת"פ 1237-05-15, שניתן על-ידי כב' השופט ב' שגיא

תאריך הישיבה: י"ד בכסלו התשע"ז (14.12.2016)

בשם המערער: עו"ד שלמה ניסים

בשם המשיבה: עו"ד יאיר חמודות

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, שניתן בת"פ 1237-05-15, על ידי כב' השופט ב' שגיא.

2. המערער הורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות אלה: שימוש לרעה בכוח המשרה, לפי סעיף 280(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (שתי עבירות); גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין; שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין; וגניבה בידי עובד הציבור, לפי סעיף 390 לחוק העונשין.

3. בעקבות הרשעתו בדין, נגזרו על המערער העונשים הבאים: 26 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו, מיום 27.4.2015 ועד ליום 9.6.2015; 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא, עבירת שוד; 5 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא, עבירת גניבה, עבירה של שימוש לרעה בכוח המשרה, או עבירה של גניבה בידי עובד ציבור; פיצויים בסך של 5,000 ₪ לכל אחד משני המתלוננים, ובסה"כ 10,000 ₪ פיצויים; כמו כן, הוטל על המערער תשלום קנס בשיעור של 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו.

4. מלכתחילה, הוגש על ידי המערער גם ערעור על הכרעת הדין, אך לאחר שמיעת הערותינו חזר בו המערער מהערעור לעניין ההרשעה, והתמקד בהשגה על חומרת העונש שהושת עליו.

העובדות שנקבעו על ידי בית משפט קמא במסגרת הכרעת הדין

5. המערער, יליד 1979, הוא מתנדב יח"מ (יחידות מיוחדות) בתחנת לב תל אביב, תפקיד אותו הוא מילא לאחר שנטל חלק בקורסים והכשרות. במסגרת התפקיד ביצע המערער סיורים, בעודו לבוש מדי משטרה, נושא נשק, ונוהג בניידת. במסגרת האישום הראשון, נקבע כי עובר ליום 11.2.2015, במספר הזדמנויות, נהג המערער להיכנס לדירתו של נתין זר מאריתראה בשם טשמה (להלן: טשמה), על מנת לערוך חיפוש, כשהוא לבוש במדי משטרה, אך ללא סמכות בדין. בלילה שבין 11-12 פברואר 2015 לקראת חצות, הגיע המערער פעם נוספת לדירתו של טשמה כשהוא מלווה במתנדב צעיר בשם אביחי, והודיע לטשמה כי בדעתו לערוך חיפוש בדירה. בשלב מסוים, הורה המערער לטשמה לרוקן את תכולת כיסיו, והלה מילא אחר ההוראה והניח על השולחן את ארנקו שהכיל \$500 ו-90 ₪. כפי שהוכח בבית משפט קמא, המערער נטל מהארנק לעצמו סכום של \$500. במסגרת אישום זה הורשע המערער בעבירה של גניבה ובשימוש לרעה בכוח המשרה. עניינו של האישום השני הוא בשוד של נתין אריתראי אחר בשם דיוויד (להלן: דיוויד) שבמסגרת חיפוש בדירתו, בלילה שבין 15-16 פברואר 2016, נטל המערער מארנקו סכום של 800 ₪. לאחר שדיוויד ביקש להחזיר לו את כספו, איים עליו המערער כי ירסס את פניו בגז פלפל שהיה ברשותו. לאחר מכן, עזב המערער את הדירה, כשברשותו הכסף שנטל מדיוויד. בגין מעשיו אלה הורשע המערער בשוד בנסיבות מחמירות ובשימוש לרעה בכוח המשרה. עניינו של האישום השלישי הוא בנטילת מכשיר טלפון נייד של מי שהיה מעורב באירוע קטטה, אשר נפצע ופונה לבית החולים. המערער נטל את המכשיר לעצמו ולא מסרו למשרד המוצגים בתחנת המשטרה. בגין כך הורשע המערער בעבירה של גניבה בידי עובד ציבור.

גזר דינו של בית משפט קמא

6. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, ציין בית משפט קמא כי ממעשיו של המערער ניבטת חומרה

משמעותית, שעה שהוא ניצל לרעה את תפקידו כדי לפגוע בקניינם ובחירותם של תושבים, שעל בטחונם הוא מופקד. היבט נוסף של חומרה יש לראות בכך, כי המערער בחר את קורבנותיו מתוך "אוכלוסייה מוחלשת שכוחה להתנגד מוגבל". לאחר שעמד על הערכים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של המערער וסקר את רמת הענישה הנוהגת, קבע בית משפט קמא מתחם שונה לכל אחד מהאישומים. כך, לגבי האישום הראשון נקבע מתחם הנע בין 6 ל-20 חודשי מאסר; לגבי האישום השני נקבע מתחם הנע בין 15 ל-36 חודשי מאסר; ואשר לאישום השלישי - הרף התחתון יעמוד על עונש צופה פני עתיד והרף העליון יעמוד על מאסר לתקופה אותה ניתן לרצות בעבודות שירות. לאחר זאת, קבע בית משפט קמא כי יש לגזור על המערער עונש כולל. לצורך קביעת עונשו של המערער, נתן בית משפט קמא את דעתו לשיקולים לקולה, ובין היתר: להיעדר עבר פלילי; לעובדה כי זהו מאסרו הראשון של המערער; לתנאי מאסרו הצפויים, נוכח שירותו הממושך במשטרה; לתקופה בה שהה המערער בתנאים מגבילים; לתרומתו רבת השנים כשוטר מתנדב; ולנסיבותיו האישיות, לרבות מצבו הבריאותי. לאחר בחינת כלל הנתונים, גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים המפורטים בפסקה 3 לעיל.

הערעור על חומרת העונש

7. עו"ד שלמה ניסים, בא כוח המערער, טען כל שניתן לטובת מרשו. לשיטתו של עו"ד ניסים, עונש המאסר שהושת על המערער חורג לחומרה בהשוואה לעונשים שנגזרו על שוטרים או מתנדבים לכוחות המשטרה שהורשעו בעבירות גניבה בידי עובד ציבור, והפרת אמונים, וזאת בנסיבות חמורות יותר. הסנגור הציג בפנינו שורה של פסקי דין בהם הוטלו עונשים קלים יותר על אנשי משטרה ועובדי ציבור שסרחו, וביניהם: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014); ע"פ 190/15 פפו נ' מדינת ישראל (2.4.2015) (להלן: עניין פפו); ע"פ 5241/13 מלשה נ' מדינת ישראל (27.1.2014); וכן, ע"פ 8009/15 חנון נ' מדינת ישראל (16.10.2016) (להלן: עניין חנון), שבמסגרתו נגזרו, אמנם, עונשים חמורים יותר מעונשו של המערער, אך זאת, לטענת הסנגור, בגין ביצוע מעשים בעלי חומרה רבה בהרבה. כמו כן, טען עו"ד ניסים כי בית משפט קמא לא נתן משקל לנסיבותיו האישיות של המערער, לעברו הנקי ולתנאי מאסרו הקשים, בשל החזקתו בבידוד, כפועל יוצא מתפקידו במשטרה. עוד נטען, כי לא הוכח תכנון מצידו של המערער, ומעשיו לא לוו באלימות כלשהי כלפי קורבנות העבירה. לפיכך, התבקשנו להקל משמעותית בעונש המאסר שהושת על המערער. אשר לקנס, נטען על ידי עו"ד ניסים כי בהינתן העובדה שהמערער חויב בתשלום פיצויים בשיעור של 10,000 ₪, לא היה מקום להשית עליו רכיב של קנס, וזאת גם בשל מצבו הכלכלי הקשה.

תגובת המשיבה

8. המשיבה, אשר יוצגה על ידי עו"ד יאיר חמודות, מבקשת לדחות את הערעור על רכיב המאסר, בהצביעה על חומרת התנהגותו של המערער, אשר מעל בתפקידו והפר את האמון הניתן ללובשי המדים בעבור בצע כסף. גם המשיבה הציגה פסיקה התומכת בעמדתה, בהתייחס לרמת הענישה הנוהגת בעבירות מעין אלה, ובין היתר: עניין חנון ועניין פפו, שאוזכרו גם על ידי הסנגור, וכן - ע"פ 8961/07 סחייק נ' מדינת ישראל (14.1.2008); וע"פ 3027/13 דהוקרקר נ' מדינת ישראל (4.12.2013). אשר לרכיב הקנס, הותיר עו"ד חמודות את ההחלטה בעניין זה לשיקול דעתנו.

דין והכרעה

9. לאחר שבחנו את כלל הנסיבות, הגענו לידי מסקנה כי דין הערעור על עונש המאסר - להידחות. המעשים המיוחסים למערער הינם חמורים ומקוממים, והם מבטאים ניצול לרעה של תפקידו ומעמדו במשטרה, תוך כדי שליחת ידו בקניינם של גורמים מוחלשים באוכלוסייה. כפי שצינתי בעניין חנון: "מעשים כגון אלה עשויים לגרום לאובדן האמון בציבור לובשי המדים, ולהקשות עוד יותר על תפקודם של אנשי כוחות הבטחון, המבצעים את מלאכתם כדין". מעיון בפסיקה שהוצגה בפנינו על ידי ב"כ הצדדים, עולה כי בעבירות כגון דא קיים מנעד רחב למדיי של עונשים, אך נראה כי עונשו של המערער אינו חריג בנוף פסיקתו של בית משפט זה, ובוודאי שאין מדובר בסטייה מהותית מרמת הענישה הראויה. נציין עוד, כי בית משפט קמא זקף לזכותו של המערער את כל השיקולים האפשריים לקולה, ובסופו של יום הגיע לתוצאה מאוזנת וראויה, שאיננו רואים טעם מבורר להתערב בה.

עוד נוסיף, כי לא ראינו בנכונותו של המערער לחזור בו מהערעור על הכרעת הדין משום נימוק להקלה בעונש המאסר, אך יש להניח כי נתון זה, שיש בו משום קבלת אחריות מסוימת על מעשיו, יילקח בחשבון בהמשך הדרך.

10. אשר לרכיב הקנס, החלטנו, לפני משורת הדין, לבטלו וזאת בשל סכומי הפיצויים שנפסקו לטובת המתלוננים, ובשים לב למצבו הכלכלי הקשה של המערער.

11. סוף דבר, הערעור נדחה, בכפוף לביטול רכיב הקנס שבגזר הדין.

ניתן היום, י"ח בכסלו התשע"ז (18.12.2016).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט